

7. Біла книга України 2012. Оборонна політика України: Щорічник. – К.: МО України, 2013.– 73 с.

Резюме. В статье изучена заболеваемость военнослужащих Воздушных Сил Вооруженных Сил Украины болезнями сердечно-сосудистой системы в 2008-2012. Установлены особенности структуры и динамики заболеваемости военнослужащих Воздушных Сил Вооруженных болезнями сердечно-сосудистой системы, которые влияют на их боеспособность и пригодности к военной службе.

Ключевые слова: *заболеваемость, военнослужащие, Воздушные Силы, заболевания сердечно-сосудистой системы.*

Resume. The article studied the incidence of military Air Forces of Ukraine due to diseases of the circulatory system in 2008-2012. Installed features of structure and dynamics of air force personnel on the diseases of the circulatory system that affect their capabilities and further on their suitability to military service.

Keywords: *incidence, military, air force, diseases of the circulatory system.*

УДК 355.558

**ВИВЧЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІЖКОВИМ ФОНДОМ КИЇВСЬКИХ
МІСЬКИХ КЛІНІЧНИХ ЛІКАРЕНЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
МОБІЛІЗАЦІЙНОГО РЕЗЕРВУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

**В.В. Косарчук, А.М. Капталан, К.П. Денисенко, Л.А. Устїнова,
Б.І. Паламар**

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
ДУ “Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та
кардіохірургії” МОЗ України

Київська міська клінічна дитяча лікарня №1

Українська військово-медична академія

Київська міська клінічна лікарня №3

Резюме. У статті вивчені основні напрямки та завдання київських міських клінічних лікарень міста Києва щодо медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України в умовах позаітатних ситуацій мирного часу. Визначені особливості ліжкового фонду Міських клінічних лікарень, призначених для медичної допомоги військовослужбовцям мобілізаційного резерву Збройних Сил України.

Ключові слова: *військовослужбовці мобілізаційного резерву, позаітатні ситуації, організація медичного забезпечення, ліжковий фонд, міські клінічні лікарні.*

Вступ. Наявність в Україні розвиненої промисловості, надвисока її концентрація в окремих регіонах, існування великих промислових комплексів, більшість з яких потенційно-небезпечні, розвинута мережа транспортних комунікацій, нафто-, газота продуктопроводів, велика кількість енергетичних об'єктів, використання у виробництві потенційно небезпечних речовин – все це збільшує імовірність виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Крім цього, з кожним роком посилюється вплив на навколишнє середовище господарської діяльності, що викликає порушення природного балансу, збільшення масштабів та прискорення багатьох геологічних процесів. Так, за даними авторів [1], кількість населення України становить близько 1% від кількості населення світу, проте на Україні переробляється до 5% мінеральних речовин, внаслідок чого навантаження контамінантів на довкілля вище, ніж у країнах Західної Європи у 3,2 рази і вище, ніж у США в 6,2 рази. Проведені розрахунки свідчать, що величини індивідуального та соціального ризиків отримання смертельного пошкодження при виникненні надзвичайної ситуації вищі, ніж в країнах Західної Європи у 20 разів [2, 3].

Згідно законів України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», “Про правові засади цивільного захисту”, постанови Кабінету Міністрів України від 07.05.1994 №229 “Про затвердження “Положення про Цивільну оборону України”, розпорядження Київської міської державної адміністрації від 21.12.2009р. №50 “Про основні напрямки підготовки і завдання цивільної оборони м. Києва на 2010 рік”, вказівок МОЗ України, ГУОЗ та МЗ м. Києва основним є адекватне реагування галузі “Охорона здоров'я” міста, зокрема м. Києва, на надзвичайні ситуації різного типу та масштабу в мирний час, а також забезпечення раціонального використання сил та засобів в подоланні медичних наслідків в осередках ураження [4-20]. Враховуючи вищезазначене, все більшу актуальність набуває комплекс проблем пов'язаних з попередженням та усуненням наслідків надзвичайних ситуацій, зокрема в м. Києві.

Одним із головних завдань при усуненні соціально-медичних наслідків техногенних і природних катастроф є забезпечення надання громадянам України безоплатної медичної допомоги. Останнім часом зазначене завдання набуло загальнодержавного характеру. Організація і надання екстреної медичної допомоги населенню за умов надзвичайних ситуацій на догоспітальному та госпітальному етапах відбувається за територіальним принципом в міських клінічних лікарнях, які залучені до цього процесу. Тому є актуальним вивчення ліжкового фонду Київських міських клінічних лікарень, призначених для медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України за умов позаштатних ситуацій мирного часу.

Матеріали та методи дослідження. Об'єктом дослідження були особливості медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України. Предмет дослідження – ліжковий фонд Київських міських клінічних лікарень в 2008-2012 рр., існуюча нормативно-правова база. Вивчення особливостей

медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України та ліжкового фонду міських клінічних лікарень міста Києва, можливостей їх роботи в умовах максимального навантаження при кризовій ситуації проводилося з використанням медико-статистичного методу дослідження. Метою роботи було вивчення спроможність Київських міських клінічних лікарень до медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України в умовах позаштатних ситуацій за показниками ліжкового фонду.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатами вивчення діяльності особливостей ліжкового фонду Київських міських клінічних лікарень нами встановлено, що ліжковий фонд лікарень в 2012 р. порівняно з 2011 роком суттєво не змінився і коливався від становив 870 ліжок в Київській міській клінічній лікарні №3 до 200 ліжок в Київській міській клінічній лікарні № 17. При цьому, ліжковий фонд лікарень в 2012 р. не змінився, окрім Миської клінічної лікарні №1 та № 17 де відбулося зменшення ліжкового фонду на 95 та 15 ліжок відповідно (табл. 1).

Лікарні зберігають високий рівень обігу ліжка, який коливається від 49,5 в Київській міській клінічній лікарні швидкої медичної допомоги (ШМД) до 23,5 в Київській міській клінічній лікарні № 17, хоча, треба відмітити, що протягом останніх років має місце певна тенденція до збільшення обігу ліжка майже у всіх Київських Миських клінічних лікарень.

Середні строки лікування хворих протягом 2008-2012 рр. в лікарнях коливалися від 6,4 в Київській Миській клінічній лікарні швидкої медичної допомоги до 12,3 в Київській міській клінічній лікарні № 10 та в Київській міській клінічній лікарні № 17. Загальна тенденція щодо середніх строків лікування хворих в Київських міських клінічних лікарнях – до зменшення строків лікування, окрім Київської миської клінічної лікарні № 10 та №18, де спостерігалось зростання строків лікування хворих від 12,0 в 2008 р. до 12,9 в 2012 р. та від 11,3 в 2008 р. до 12,0 в 2012 р. відповідно.

Середнє число днів роботи ліжка протягом 2008-2012 рр. в лікарнях коливалися від 348,7 днів в Київській міській клінічній лікарні (МКЛ) № 1 до 290,1 днів в Київській міській клінічній лікарні № 17. В роботі Київських міських клінічних лікарень № 1, № 2, № 3, № 9, № 10, № 12, № 17 та Київської Миської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги мала місце тенденція до зменшення вказаного показника. В роботі Київських міських клінічних лікарень № 4, № 5, № 6, № 8 спостерігалось зростання середнього числа днів роботи ліжка, а в Київській міській клінічній лікарні № 7 – вказаний показник роботи суттєво не змінювався.

Кількісні показники переміщення хворих в Київських міських клінічних лікарнях в 2008-2012 рр. представлена в таблиці 2.

Загалом за останні п'ять років за середнім показником частка іногородніх серед осіб, які поступили в Київські миські клінічні лікарні становила 4,51%. Окрім того вказаний показник був найбільшим 15,39% в Київській міській клінічній лікарні № 17, а найменшим – 2,45% в Київській міській клінічній лікарні № 8, табл. 3.

Ліжковий фонд та його використання по ЛПЗ Департаменту охорони здоров'я м. Києва за 2011-2012 рр.

№	Назва ЛПЗ	Число ліжок, що розгорнуті та згорнуті на ремонті						Середнє число днів роботи ліжка						Середні строки лікування						Обіг ліжка						
		2008	2009	2010	2011	2012	м	2008	2009	2010	2011	2012	м	2008	2009	2010	2011	2012	м	2008	2009	2010	2011	2012	м	
1	Міська клінічна лікарня ШМД	710	710	710	710	710	710	334,5	316,1	317,3	318,2	319,5	321,1	6,3	6,6	6,5	6,5	6,2	6,4	52,5	47,4	47,8	48,7	51,3	49,5	
2	Міська клінічна лікарня №1	905	905	905	905	905	884	362,4	341,6	338,5	326,2	375	348,7	9,0	9,0	9,0	9,1	9,0	9,0	39,8	37,8	37,1	35,6	41,5	38,4	
3	Міська клінічна лікарня №2	305	305	305	305	305	305	315,6	302,9	312,7	310,5	326,1	313,6	9,7	9,9	9,9	10,4	10,9	10,2	32,2	30,4	30,1	29,6	29,7	30,4	
4	Міська клінічна лікарня №3	870	870	870	870	870	870	331,5	299,5	305,1	309,2	313	311,7	11,0	11,0	11,0	10,8	10,5	10,9	30,1	27,2	27,9	28,5	29,7	28,7	
5	Міська клінічна лікарня №4	640	640	640	640	640	639	321,8	314,2	312,1	314,7	338,1	320,2	11,5	11,5	11,3	11,3	11,0	11,3	27,7	27,2	27,5	27,8	30,5	28,1	
6	Міська клінічна лікарня №5	335	335	335	335	335	335	303,4	311,9	321,8	322,4	328,3	317,6	10,5	10,8	10,5	10,3	10,1	10,4	28,8	28,8	29,6	31,2	32,3	30,1	
7	Міська клінічна лікарня №6	490	490	490	490	490	490	326,9	310	317,2	322,9	334,8	322,4	10,6	10,3	10,3	10,1	9,6	10,2	30,6	29,8	30,8	31,9	34,6	31,5	
8	Міська клінічна лікарня №7	270	270	270	270	270	270	324	325,1	320,6	322,3	323,5	323,1	10,4	10,5	10,1	10,0	10,1	10,2	30,8	30,9	31,2	32,1	31,8	31,4	
9	Міська клінічна лікарня №8	940	940	940	940	940	940	323	308,3	318	319,3	339	321,5	11,1	11,4	11,4	11,2	11,4	11,3	28,8	26,8	27,3	28,3	29,5	28,1	
10	Міська клінічна лікарня №9	645	645	645	645	645	630	314,1	307,6	307,2	304,6	308,3	308,4	9,6	9,7	9,5	9,5	9,2	9,5	32,4	31,5	31,5	31,7	33,5	32,1	
11	Міська клінічна лікарня №10	420	420	420	420	420	380	412	324,6	271,5	277,3	279,9	314,4	293,5	12,0	11,9	11,9	12,9	12,9	12,3	27,0	22,7	22,3	21,6	24,2	23,6
12	Міська клінічна лікарня №12	610	610	610	610	610	610	357,6	347,3	348,5	351,8	336,8	348,4	10,8	11,3	11,0	10,9	10,7	10,9	32,9	30,6	31,7	32,2	31,4	31,8	
13	Міська клінічна лікарня №17	200	200	200	200	200	200	317,7	288,9	285,4	281,4	277	290,1	12,6	12,6	12,2	12,2	11,8	12,2	25,2	22,9	22,9	23,0	23,4	23,5	
14	Міська клінічна лікарня №18	460	460	460	445	445	454	333,7	334,1	334,7	331,2	329,5	11,3	12,7	12,9	11,8	12,0	12,1	27,6	26,2	27,2	28,3	27,4	27,3		

Таблиця 2
Кількісна характеристика використання ліжкового фонду міських клінічних лікарень м. Києва в 2008-2012 рр.

№№	Назва ЛПЗ	За звітний період																	
		поступило								у т.ч. іногородніх								виписалось	
		2008	2009	2010	2011	2012	М	2008	2009	2010	2011	2012	М	2008	2009	2010	2011	2012	М
1	Міська клінічна лікарня ШМД	37273	33704	34166	34627	36473	35249	2552	1875	1960	2044	2493	2185	35912	32504	33001	33498	35285	37273
2	Міська клінічна лікарня №1	31674	30337	31317	32297	33221	31769	1341	1197	1208	1219	1232	1239	31116	29568	30577	31585	32496	31674
3	Міська клінічна лікарня №2	9829	9301	9154	9007	9097	9278	180	180	166	152	148	165	9561	8975	8841	8707	8616	9829
4	Міська клінічна лікарня №3	26154	23702	24279	24855	25910	24980	717	572	593	613	724	644	25503	22973	23546	24119	25148	26154
5	Міська клінічна лікарня №4	17692	17483	17646	17808	19455	18017	1119	823	840	857	996	927	17210	16849	17051	17252	18813	17692
6	Міська клінічна лікарня №5	9640	9688	10082	10475	10821	10141	281	325	402	479	502	398	9295	9229	9667	10105	10340	9640
7	Міська клінічна лікарня №6	14988	14658	15140	15621	16983	15478	600	682	719	755	964	744	14681	14261	14815	15368	16650	14988
8	Міська клінічна лікарня №7	8334	8359	8528	8697	8599	8503	285	327	349	370	432	353	8170	8112	8302	8491	8393	8334
9	Міська клінічна лікарня №8	27134	25225	25960	26694	27808	26564	501	593	651	708	807	652	26667	24794	25524	26254	27261	27134
10	Міська клінічна лікарня №9	20929	20361	20405	20449	21151	20659	1046	728	829	930	997	906	20539	20011	20099	20187	20760	20929
11	Міська клінічна лікарня №10	11344	9532	9304	9075	9233	9698	381	483	423	362	585	447	11135	9315	9095	8875	8986	11344
12	Міська клінічна лікарня №12	20091	18716	19193	19670	19191	19372	1029	908	1020	1132	1224	1063	19469	18104	18637	19170	18708	20091
13	Міська клінічна лікарня №17	5016	4604	4608	4612	4689	4706	878	678	662	645	758	724	4930	4464	4494	4523	4625	5016
14	Міська клінічна лікарня №18	12714	12054	12484	12914	12294	12492	684	546	671	796	797	699	12485	11870	12277	12683	11904	12714

Таблиця 3

**Характеристика надання міськими клінічними лікарнями м. Києва
медичної допомоги іногороднім хворим в 2008-2012 рр.**

Медичний заклад	Поступило хворих	
	всього, абс.ч.	в т.ч. іногородніх, %
МКЛ ШМД	35249	6,20±0,13
МКЛ №1	31769	3,90±0,11
МКЛ №2	9278	1,78±0,14
МКЛ №3	24980	2,58±0,10
МКЛ №4	18017	5,15±0,16
МКЛ №5	10141	3,92±0,19
МКЛ №6	15478	4,81±0,17
МКЛ №7	8503	4,15±0,22
МКЛ №8	26564	2,45±0,09
МКЛ №9	20659	4,39±0,14
МКЛ №10	9698	4,61±0,21
МКЛ №12	19372	5,490,16
МКЛ №17	4706	15,39±0,53
МКЛ №18	12492	5,59±0,21
Всього	246905	4,51±0,04

На прикладі Київської Міської клінічної лікарні № 3 нами вивчено інші показники особливості ліжкового фонду в 2011-2012 рр., які характеризували спроможність Київських міських клінічних лікарень до роботи в умовах позаштатних ситуацій мирного часу. Так, за результатами вивчення діяльності Київської міської клінічної лікарні №3 за 2012 рік нами встановлено, що ліжковий фонд лікарні порівняно з 2011 роком не змінився і становив 870 ліжок, співвідношення ліжок по профілям та структура лікарні також не змінилась (рис. 1).

СТРУКТУРА ЛІЖКОВОГО ФОНДУ

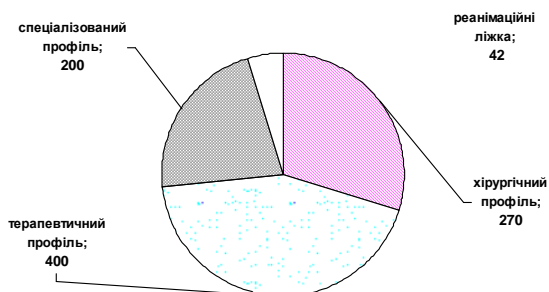

Рис. 1. Структура ліжковий фонду по профілям лікарні в 2011-2012 рр.

В 2012 р. продовжували функціонувати 14 клінічних відділень, 4 міських і 1 республіканський центри, які формували 270 ліжок хірургічного профілю, 400 – терапевтичного та 200 – спеціалізованого. Крім того, лікарня додатково мала ще 42 реанімаційних ліжка, які не враховуються при статистичному обліку.

Порівнюючи показники роботи ліжкового фонду з результатами минулого року зазначу, що план ліжко-днів за 2012 рік нами виконано на 92,1%, фактична робота ліжка при плані 340 дні становить 313, табл. 4.

Таблиця 4

Показники роботи ліжкового фонду №3 в 2011-2012 рр.

Рік	План ліжко-днів	Виконання плану ліжко-днів		Обіг ліжка	Середні строки лікування	Простій ліжка		КОВІ
		фактичне	% виконання			між випискою та надходженням	без поважних причин	
2011	340	309,2	90,9	28,5	10,8	1,9	5,6	1,80
2012	340	313	92,1	29,8	10,5	1,8	23,2	6,34

Лікарня зберігає високий рівень обігу ліжка, який дорівнює 29,8; середні строки лікування хворих в лікарні не перевищують 130,5 дб. На жаль, треба відмітити, що простій ліжка без поважних причин збільшився (з 5,6 до 23,2).

Висновки

1. В цілому завдання, які стояли перед Київськими міськими клінічними лікарнями в 2008-2012 році щодо медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України, не дивлячись на складні фінансово-економічні умови, виконані на задовільному рівні, модель кінцевих результатів за показниками ліжкового фонду виконана у відповідності з запланованими показниками.

2. Доведено, що за показниками ліжкового фонду Київські міські клінічні лікарні спроможні здійснити медичне забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України.

3. Встановлено, що для оцінки організації і надання екстреної медичної допомоги військовослужбовцям мобілізаційного резерву Збройних Сил України за умов надзвичайних ситуацій на догоспітальному та госпітальному в міських клінічних лікарнях необхідно вивчити сили та засоби Київських міських клінічних лікарень та інші показники їх роботи.

Література

1. Бегун В.В., Науменко І.М. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, технічної та природної безпеки): Навч. посібник. – К., 2004. – 328 с.
2. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення / Качинський А.Б. – К.: 2001. – 312 с.

3. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення. – К., 2001. – 312 с.
4. Закон України № 51 / 97 - ВР від 24 січня 1999 року «Про державний матеріальний резерв».
5. Закон України № 1281 XIV від 14 грудня 1999 року «Про цивільну оборону України».
6. Закон України № 1550 III від 16 березня 2000 року «Про правовий режим надзвичайного стану».
7. Закон України № 1550 - III від 16 березня 2000 року «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
8. Закон України № 1809 - III від 08 червня 2000 року «Про аварійно - рятувальні служби України».
9. Закон України № 1908 - III від 13 липня 2000 року «Про захист населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
10. Постанова Кабінету Міністрів № 451 від 26.12.2002 року «Про регламент реагування на випадок НС».
11. Постанова Кабінету Міністрів № 370 від 1 червня 2009 року «Про створення єдиної системи надання екстреної медичної допомоги».
12. Наказ ГУОЗ м. Києва № 427 від 04.10.2002 року «Про організаційні заходи щодо забезпечення сталого функціонування територіальної служби медицини катастроф м. Києва».
13. Спільний наказ ГУ з питань НС, міської СЕС, ГУОЗ № 14/43/161 від 20 березня 2002 року «Про взаємодію при виникненні надзвичайної ситуації пов'язаних з отруєнням та інфекційною захворюваністю людей у м. Києві».
14. Наказ ГУОЗ м. Києва № 379 - ЦО від 27 липня 2006 року «Про підвищення готовності закладів охорони здоров'я до оперативного реагування на надзвичайні ситуації та терористичні прояви».
15. Наказ ГУОЗ м. Києва № 412 від 2 вересня 2010 року «Про впровадження в ЛПЗ «Плану реагування лікарні на масовий керований або спонтанний наплив постраждалих».
16. Наказ ГУОЗ м. Києва № 427 від 04.10.2002 року «Про організаційні заходи щодо забезпечення сталого функціонування територіальної служби медицини катастроф м. Києва».
17. Спільний наказ ГУ з питань НС, міської СЕС, ГУОЗ № 14/43/161 від 20 березня 2002 року «Про взаємодію при виникненні надзвичайної ситуації пов'язаних з отруєнням та інфекційною захворюваністю людей у м. Києві».
18. Наказ ГУОЗ м. Києва № 379 - ЦО від 27 липня 2006 року «Про підвищення готовності закладів охорони здоров'я до оперативного реагування на надзвичайні ситуації та терористичні прояви».

19. Спільний наказ ГУ з питань НС, міської СЕС, ГУОЗ № 14/43/161 від 20 березня 2002 року «Про взаємодію при виникненні надзвичайної ситуації пов'язаних з отруєнням та інфекційною захворюваністю людей у м. Києві».

20. Наказ ГУОЗ м. Києва № 379 - ЦО від 27 липня 2006 року «Про підвищення готовності закладів охорони здоров'я до оперативного реагування на надзвичайні ситуації та терористичні прояви».

Резюме. В статье изучены основные направления и задания Городских клинических больниц города Киева относительно медицинского обеспечения военнослужащих мобилизационного резерва Вооруженных Сил Украины в условиях внештатных ситуаций мирного времени. Определены особенности коечного фонда Городских клинических больниц, предназначенных для медицинской помощи военнослужащим мобилизационного резерва Вооруженных Сил Украины.

Ключевые слова: *военнослужащие мобилизационного резерва, внештатные ситуации, организация медицинского обеспечения, коечный фонд, городские клинические больницы.*

Resume. In the article study basic directions and tasks of the Kyiv municipal clinical hospitals of city of Kyiv in relation to the medical providing of servicemen of mobilizational reserve of the Armed Forces of Ukraine in the conditions of supernumerary situations of peace-time. Certain features of number of beds, of the Municipal clinical hospitals intended for medicare to the servicemen of mobilizational reserve of the Armed Forces of Ukraine.

Keywords: *servicemen of mobilizational reserve, supernumerary situations, organization of the medical providing, number of beds, are municipal Clinical Hospital.*